

"Real-Time Grammar-Based Syntax Highlighter with GUI in Python"

1. Giriş (Introduction)

Bu projede, gerçek zamanlı olarak çalışan, gramer tabanlı bir sözdizimi vurgulayıcı geliştirildi. Proje kapsamında

- Regular expression ile çalışan bir lexical analyzer (tokenizer)
- Context-Free Grammar (CFG) tabanlı bir top-down parser
- Gerçek zamanlı parse kontrolü ve hatalı kodu vurgulayan bir GUI

uygulamaya geçirildi. Syntax highlighting için hiçbir hazır kütüphane kullanılmadı.

2. Programlama Dili Seçimi (Language Choice)

Python dili seçildi çünkü:

- Regex işlemleri için güçlü re modülüne sahip.
 - tkinter ile GUI kolayca geliştirilebiliyor.
 - Hızlı prototipleme için uygun ve okunabilirliği yüksek.
-

3. Gramer Tanımı (Grammar Specification)

Basitleştirilmiş bir Python alt kümesi tanımlandı. Desteklenen yapılar:

- Fonksiyon tanımları: `def foo(x):`
- Koşullar: `if`, `else`, `while`
- Aritmetik işlemler: `+`, `-`, `*`, `/`
- Dönüşler: `return`
- String, sayı, tanımlayıcı, operatör, delimiter ve yorumlar

Bu gramer, top-down parser tarafından analiz edilebilir hale getirildi.

4. Lexical Analyzer (Tokenizer)

Tokenizer, aşağıdaki token türlerini tespit eder:

- KEYWORD: if, else, def, return vb.
- IDENTIFIER: değişken/fonksiyon isimleri
- NUMBER: tamsayılar
- STRING: çift veya tek tırnakla tanımlanan string'ler
- OPERATOR: +, -, =, ==, vb.
- DELIMITER: (,), :, ,
- COMMENT: # ile başlayan satırlar
- NEWLINE: satır sonları

Tokenizer, regular expression + state-based logic yaklaşımı ile yazıldı.

5. Parser (Top-Down Syntax Analyzer)

Parser recursive descent (top-down) mantığıyla yazıldı:

- parse_stmt_list, parse_stmt, parse_expr, parse_arith_expr gibi fonksiyonlar, grammar'ı adım adım yürütüyor.
 - match() ve expect() fonksiyonları ile token tipi kontrol ediliyor.
 - Syntax hataları tespit edildiğinde SyntaxError fırlatılıyor.
-

6. Gerçek Zamanlı Syntax Vurgulama (Real-Time Highlighting)

- Kullanıcının yazdığı her değişiklik sonrası tokenize() fonksiyonu çağrılıyor.
 - Her token tipi GUI'de farklı renklerle vurgulanıyor.
 - Hatalı tokenlar SYNTAX_ERROR etiketi ile arka planı kırmızı olarak işaretleniyor.
-

7. Kullanıcı Arayüzü (GUI with Tkinter)

- tk.Text ile kod giriş kutusu

- Renkli syntax vurgusu için `.tag_add()` kullanıldı
 - Parse hatası olursa kırmızı label'da kullanıcıya gösteriliyor
 - "Parse Kontrolü" butonuyla elle kontrol yapılabililiyor
-

8. Zorluklar ve Çözümler

- Parantez ve indent yapılarında hata tespiti
 - Kapanmayan stringler
 - Parser'ın NEWLINE ve COMMENT ile uyumlu çalışmasını sağlama
-

9. Sonuç ve Geliştirme Fikirleri

Bu proje sayesinde:

- Gerçek zamanlı parse işlemi başarıyla sağlandı
- Token tipi ayırma ve GUI vurgulama çalıştı
- Kullanıcıya anlık geri bildirim verildi

Geliştirme Önerileri:

- İndent bazlı gramer desteği (Python gibi)
 - Hata türlerine göre detaylı uyarılar
 - Daha fazla token tipi: boolean, list, dict, vs.
-